

Stiebitz, Ferdinand

Rejstřík

In: Stiebitz, Ferdinand. *Biologické základy antických názorů o dědičnosti*. Brno: Filosofická fakulta s podporou Ministerstva školství a národní osvěty, 1937, pp. [213]-228

Stable URL (handle):

<https://hdl.handle.net/11222.digilib/118863>

Access Date: 24. 12. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

REJSTŘÍK.

Ukazatel u čísla značí poznámku.

Abiogenese 17.

Acetabula 57 nn.

áppodísa 119 n.

Akademikové o kruhu věku 364.

Aischylos: otec ploditel, matka uchovává plod 188.

Alexandrijští lékaři: vliv Aristotelův 133; vliv na Galena 50 n., 59, 129, 133.

Alexandros Filalethes: sítě je krev 118, 121; přidržoval se Diogena a Herofila 123; se Soranem pramen Vindicianův 101, 123 nn.

Alexandros Polyhistor 157³.

Alkmaion: cykličnost genese, vliv Herakleitův 354; jeho pangenese 85, 90 nn.; sítě je část mozku 87, 90 nn., 116; polemika proti Hipponovi 82, 90 nn.; mříí asi i proti pythagorovcům 107; sítě i samice 182; mozek využívá oči 101; cévní systém 118; jeho pangenese východiskem i pro krevní teorii 115; neplodnost mezků 156⁵; vliv jeho fyziologie 7, 93; A. a pythagorovci 87 nn.; vliv na Parmenida 117; na Demokrita 85; na sicilskou lék. školu 86; na hippokratiky (Knidany i Kojské) 72, 97, 98, 99³, 103; na Hippona 105; na Anaxagoru 92, 984, 107; na mladší pythagorovce 90, 157; na Dioklea 111, 138, 139; na Platona 111; na Aristotela 101 n., 103, 1054; na pozdější doby 103 nn., 112, 113, 1321.

Analogon: u Aristotela značí homologii 47, 1272.

Anaxagoras: zastával prý se solidární pangenese 70, 73, 74 n.; nedostatek bezpečných zpráv o jeho genetice 73 n., 107 n.; sítě a potrava 107, 136; spíše pangeniik než trofik 136; jmenován v polemice proti Hipponovi 82, 91; závislý na Alkmaionovi 92, 934, 107; na Demokritovi 107; vliv na Aristotelovu trofickou teorii? 146⁵; étherické teplo v semeni 159, 161; vliv Herakleitův 1704; vliv na pythagorovce 158; sítě vydává jen samec, samice je receptakulum 74, 184 n., 188; o pohlaví plodu 75.

Anaximenes a Diogenes z Apollonie 119.

Anecdotoiu Venetum 101, 861.

Anonymus Idelerův 86⁵, 951.

Anonymus Lond. 7⁵; kap. XXIV. o potravě: snad učení Diokleovo 137 n.

Anton J. R. W. 42⁵, 112.

Archer-Hind 111.

Archigenes: uznával samičí sítě 192.

Aristofanes Byzantský: byzantský výtah z jeho aristotelovských Zoik 101 n., 121 n.

Aristoteles: kde psal o dědičnosti 9; účel rozmnožování 15; o samobřeznosti 16; o parthenogenesi rostlin, o abiogenesi 17; o rozmnožování hmyzu a jeho páření 18, 47 n., 141, 154, 170 nn.; o synonymii 26 nn.,

31 nn.; símě a příčina genese 33 n.; cykličnost genese, mezní útvary cyklu 36 nn.; dokonalé se postupně zhoršuje 39.

Názvy pro símě a zárodek 41; definice semene 44, jiná se stoickým zabarvením 45; připojena snad u Aëtia později 116 n.; símě jsoucno dynamické 32 nn., 145.

O pohlavních ústrojích 48 nn., 124; A. neznal funkci varlat 49 n., 124; pokládal dělohu ženy za dvoudílnou 54; neznal vaječnicku 58; popíral, že embryon v děloze ssaje 57. Símě zraje v seminálních kanálcích 48 nn.; popis cévního systému Diogenova 118 n., 124. Krvácení při častém koitu 125. Tělesný habitus a símě, potrava a plodnost 149.

Rozbor pangenických představ: domnělé důvody pro pangenesi 64 nn., aporie solidární pangene 71, kritika pangene 81 n., vyvracení důvodů pro pangenesi 140 nn. Polemika nemíří proti hippokratikům 68 nn., jejichž zvláštních představ Ar. nezná 72 n., nýbrž proti fysikům starší doby, zvl. proti Empedoklovi 70, 71 n., 76 n., Demokritovi 83, 85 n., Anaxagorovi 74 n.; proti Platonovi? 73⁵. Vytýká Platonovi, že nevysvětlil, jak se vytvoří mladý tvor z merku 110², a platonikům, že odvozovali símě z merku 108, 109.

Co může být símě? 84. Aristotelova trofická teorie 139 nn.; símě je přebytek nejlepší potravy, dokonale uvařené krve 125, 142 nn.; símě a krev se liší 121, 141; o jeho pétné povaze 121 n.; rozdíl proti krevní teorii Diogenově 142 nn. Zastření protipangenického pojetí 144; příbuznost Aristotelovy teorie s pangenesí, zvláště humorální 145, 147;

v jakém smyslu je Ar. pangenik 145 nn.; zmírnění protipangenického pojetí 144 nn., 148; vliv jiných teorií trofických 147.

Vznik trofické teorie Aristotelovy 146 nn.; s Dioklem vychází vstříc Alkmaionovi: spojení očí s mozkiem, oční krajina souloží trpí, símě spíše s míst na hlavě? 101, 102, 146, 93⁴; ale není to plný návrat k Alkmaionovi 138; v učení o mozku ne-následoval Alkmaiona 105⁴; rozlišil mozek od morku, míchu pokládal za morek 105. Vliv Diogena z Apolonie 146, lékářů, zvláště Dioklea 7, 102, 146. Vliv Hipponův na Aristotelův výklad Thaletovy pralátky? 104 n.

Pravé símě vydává jen samec 141, 181, 189 nn., jako nehmotný příspěvek, obsahující pohyb a formu 48, 190; ty může sdělit samec také jen teplem a silou svého těla — v. výše o páření hmyzu. Samice vydává místo semene menstruační krev nebo její analogon jakožto látku 190; t. zv. ženské símě je nespermatický výměšek genitálií 61, 189. Kritika Anaxagorovy domněnky o pohlaví plodu 75.

Oboupohlavnost rostlin 22 n.; rostlinné símě se rovná t. zv. první směsi, oplozenému vajíčku 41, 150; vegetativní rozmnožování rostlin svědčí proti pangenesi 140, 153 n.; trofická teorie platí i o rostlinném semeni 154 n.; poměr rostliny k půdě chápán jako poměr embrya k matce 150⁸.

Síla semene je nehmotná 160, 169 nn.; vliv Aristotelových názorů o hmotě a síle semene 176 nn.; Ar. neanticipoval učení o kontinuitě zárodečné hmoty 144⁵, 162; předpokládal kontinuitu nehmotné tvárné

- síly 176. Jak vykládá podobnost se vzdálenějšími předky 174 nn.
- Ovládl svým vlivem fyziologii až do římské doby 113; Ar. a pneumatikové 60, 129; Ar. a Galenos 129, 180 nn.; Nemesios podle Galena vyvrací Aristotelovy námitky proti uznávání samičího semene 135.
- Zájem o genetiku v pseudoaristotelovských spisech 69; v X. kn. Zoologie se uznává samičí sémě, otázka pravosti 191.
- Artemidoros o počátku a konci 364.
- Arrenogonní sémě 43, 1565.
- Asklepiades: epikurovec 8; učitel Alexandra Filaletha 128; definice semene 47; vliv Diokleův 139; sémě produkt syrové potravy rozpadlé v atomy 139; jeho názory o zažívání potravy u Caelia Aureliana 1392; význam tepla v genetice; *δύναμις* semene hmotná? 179 n.
- Atavismy v. podobnost.
- Athenaios: zakladatel pneumatické školy 1291; o synonymii 285; Galenův informátor o Empedoklovi a Aristotelovi 773, 1291, 148 n.; poslední lékař budující přímo na Aristotelovi 60, 149; pramen Galenova spisu O semeni 1804; ženské varle (vaječník) pokládal za zbytečný orgán 60, 192; jako Ar. učil o samčím semeni, tvrdějším principu s nehmotnou silou 180, 181, 192 a o menstruační krvi jakožto samičí látce 192.
- Atomisté: jejich význam pro názory o vzniku semene 80 nn.; učení o duši v semeni 85, 160 n.; jeho ohlas u stoiků 165; výklad atavismů 85, 162 n.; vliv na lékařství 8, 100.
- Aubert-Wimmer 48185, 5814, 613, 75, 118, 125, 127, 140, 145, 1722.
- Balsa H. 702, 73.
- Bäumker Cl. 321.
- Bitterauf K. A. 446.
- Boky trpí častým koitem 84, 102.
- Boll Fr. 892, 1791.
- Brandt S. 1064.
- Brentano Fr. 311, 1737.
- Brock J. 11, 681.
- Brusselský zlomek v. Vindicianus.
- Buňka starověku neznáma 14.
- Burckhardt R. 3, 61, 62.
- Burckhardt-Erhardt 62.
- Burnet J. 82, 212, 222, 863.
- Caelius Aurelianus o Parmenidovi 118; o zažívání podle Asklepiada 1392.
- Capelle W. 10.
- Celsus 72, 8.
- Censorinus 101.
- Cicero pramen názorů o dědičnosti 10.
- Cicovité výžnětky v děloze 57 nn.
- Corpus hippocraticum: zájem o genetiku v knidských a kojských spisech 9, 65 nn., 681; vliv Alkmaionův a Demokritův 82 n., 86; de ventis a de morbo sacro od téhož autora 984.
- Cykličnost genese 34 nn.; cyklus třicetiletý a čtrnáctiletý u člověka 35; podle Herakleita a stoiků od semene k semeni, podle Aristotela od individua k individuu 35 n. Je začátkem vývoje to, co je dokonalejší, či to, co je méně dokonale? 38 n.
- Černoši černé sémě? 28, 30.
- Dannemann Fr. 62.
- Daremberg 90.
- Darwinova pangeneze 6, 641.
- Darmsteter 904.
- Dědičnost: primitivní představy 4; význam Řeků pro zkoumání dědičnosti 5 n.; kde se o ní vykládá 9; antické výrazy pro dědičnost 12 n.; význam pohlavního živočišného produktu a

rostlinného semene pro dědičnost 14; dědičnost konservativní 25 nn.; jejím nástrojem je símě 43; dědičnost chorob 10; znaků druhových a individuálních 26 nn.; znaků vrozených a získaných 29; dědí se defekty? 66 n., 140; v. též znaky.

Definice semene 33, 43 nn., 164 nn.

Děloha 53 nn.; putuje prý tělem 53; je prý i u člověka dvourohá (dvojdílná) 53 nn., 60; má choboty 55 nn., cicovité výčnělky 57 nn.; pravá a levá strana dělohy 54, 56.

Demokritos: proti abiogenesi 17; o ústrojně bublině 160¹; synonymie 26; orgasmus 83⁵; částečná pangeneze přechod k humorální pangenesi 82 nn; D. o pohlaví plodu 82 n.; D. u Michala 83; míněn v Aristotelově polemice proti pangenesi 70, 83; závisí na Alkmaionovi 85, 92, 93⁴; rozdílení potravy v těle 99 n.; vliv na humorální pangenesi, zvláště knidských spisů hippokratovského svodu 72, 82 n., 86, 97; s Alkmaionem v polemice proti Hipponovi 82, 91, 107; o podstatě semene 116, 156, 159; síla semene je hmotná 160; símě a duše 81, 85, 159, 160 n.; samice má také símě 50, 81 nn., 184, neboť má pro ně orgány 50, 56⁴. Vliv na pozdější atomisty a stoiky 85, 161, 163 nn. Vysvětloval atavismy? 163.

Diels H. 10¹, 44, 45¹, 68, 69, 82⁵, 84⁰ 89, 90², 104⁶, 117, 118¹.

Diodoros Sicilský: egyptské představy o samcích a samičích rostlinách 19³; o otci a matce 188⁸.

Diogenes z Apollonie: cevní systém, odvozený z představ Alkmaionových 118 n., srov. u Aristotela 48 n.; símě je zpěněná krev 119; chápal patrně jeho vznik pangeničky 119 n.; vliv

Alkmaionův 93⁴, 118 n.; D. a Knidčané 120; shody s Dioklem 138; ale Diokles vyvracel jeho domněnku o původu semene z krve 126 nn., 137, srov. Vindicianus a Diokles; vliv na Aristotela 146, 148, stoiky 123, 148 a skrze lékaře doby alexandrijské (Erasistratos, Herofilos) a římské (Alexandros Filalethes) na Galena 121, 123 nn.; ohlas u Klementa Alexandrijského 119 a Isidora Sevillského 135; síla semene je hmotná 160; pneuma v semeni 159, srov. Anaximenes; símě vydává jen samec 119, 135, plod vzniká jen z otcova semene 189; přesto říkal cevám vedoucím do samčích rodidel spermatidy 119¹, 189². Spermatidy mají schopnost zpracovávat krev v símě 51⁵, 120.

Diokles: neznal vaječníky a vejcovody 58; símě je produkt potravy, ale největším dílem přispívá mozek (mícha, morek) 108, 137 nn.; proto je kladen vedle Platona, na něhož měl vliv 108, 111, 138; vliv Alkmaionův, vychází vstříc pangenesi 111, 138, 139; oči trpí nemírným souložním 101; potírá krevní teorii Diogenu 121, 126 nn., 137, ale částečně se s ním shoduje 138; vliv na Aristotela 7, 102, 146; na Asklepiada 139; símě vydává i samice 185.

Dlouholebečnost vypěstována v dědičnou 98.

Dogmatikové: žádali přírodní vědeckou přípravu 8; u pozdějších potuchá zájem o dědičnost 9.

Doxografové: důležitý pramen pro antické názory o dědičnosti 10.

Driesch H. 5⁴, 6².

Duše: prapříčina geneze 34, 183; duše světová prapříčina geneze, dozrává na ni 34, 178; duše a samčí princip 23;

duše a símě 81, 85, 104 n., 108 nn., 160 nn., 168, 170, 173, 178 nn.; duševní princip v hlavě, v mozku 103 n., 112, 163; na bránici 93³, 99³; v srdci 99³, 112³, 163; duše a pneuma 164; druhy duše 22 n., 168.

Dutá žíla: dráha pro símě (s pneu-matem) 66, 97, 100, 106¹, 161³; její význam pro pohlavní rozkoš 66.

Dvojčata lišící se od sebe svědčí proti synonymií 30.

Dynamické jsoucno a símě 32 nn.

Dynamis semene v. símě, síla semene.

Egyptčané: jejich genetika 5; jmenují rostliny podle pohlaví opačně než Řekové 19³; otce pokládají za příčinu geneze, matku za dárkyni místa a potravy plodu 188³.

Embryon v pojetí Aristotelově 41.

Empedokles: nevyvodil símě ze svých živlů 80 n.; byl zastánce solidární pangeneze, chyběné zprávy o tom u Michala 70, správné v Aristotelově polemice proti pangenesi 70, 71 n., 141; učil, že některé části těla plodu v zárodku pocházejí ze samce, jiné ze samice 76 nn., 185; kritika této domněnky u Aristotela 76 a u Galena 76, 130; souvislost této domněnky s jeho učením o prvoplození 78 nn. Vliv Alkmaionův 93⁴; knidská domněnka o míšení semen pochází od Empedokla? 186⁷; símě se může štěpit na několik dílů 56²; vliv Empedoklovy částečné pangeneze na Galena 79, 131, 194. Uznával samičí símě 184.

Empedoklův vliv na lékařství 7; kvality 156; čtyři živly, kvality a tělesné šťávy 86; vliv na sicilskou školu lékařskou 7, 86, 88; úloha tepla u Empedokla 158; vliv Parmenidův (Herakleitův) 158; vliv na

mladší pythagorovce 157, 158.

Oboupohlavnost rostlin? 20 nn., 150; kritika Nikolaova 24, 24⁵; φθορισμ, podstata rostlinného semene 20 nn., 150³; rostlinné símě přebytek vody a ohně 147; byl i tu pangenikem? 152 n.; rostlinné símě původně vlhké 155²; poměr embrya k matce podobný jako poměr rostliny k půdě 150³.

Empirické a skepte 8; nemají zájmu o dědičnost 9.

Epigenese 5.

Epikuros (epikurovci): zprávy o jeho názorech o dědičnosti 9; byl pangenik jako Demokritos 85, 161²; v semeni je i útržek duše 160 n.; uznával samičí símě 184; síla semene = duše je hmotná 161; atomy předků utajené v těle působí atavismy 176; hlas je hmotný 140⁷.

Erasistratos: símě je krev 121, 123.

Eunuši: proč prý netrpí podagrou a neplešatí 100; eunuchie u Skythů vzniklá prý přetětim cev u uší 100.

Euripides proti synonymií 30; otec je vlastní ploditel 188¹⁰.

Euryfon: věděl prý o vaječných a vejcovodech 58; omyl v popise ženských genitalií 59.

Evoluce: protichůdné názory o ní v antice 39.

Evolucionismus 5.

Fasbender H. 51, 11, 61¹.

Ferekydes (?): símě Chronovo 157.

Filistion: vliv Empedokleův na jeho nauku o tělesných šťávách 86; jeho vliv na Platona 111.

Filolaos: eklektikem i v genetice 89 n.; vliv Alkmaionův 93⁴; odvozoval símě z mozku 104; otec je vlastní tvůrce 188; podstatou těla je φερμὸν 157.

Filon: co svědčí proti synonymii 30¹⁰; o cykličnosti geneze 35; vliv Herakleitův v chápání cykličnosti 36; vývoj spěje od méně dokonalého k dokonalejšímu (stoickové) 38; o účelu existence rostlin 151¹; dozrávání plodu rostlin 152¹; přes stoické vlivy uznává sílu semene za nehmotnou 177; samec je aktivní princip, samice pasivní 191.

Filoponos: proti Hipponovi o podstatě semene (duše) 161; φυσικὸν λόγῳ semene jsou nehmotné 179.

Filosofie a lékařství, vzájemné působení 6 nn. a passim, v. jednotlivé autory.

Filotes Empedoklova a pohlavní láska 79.

Fredrich C. 8^s, 86²²⁵, 92^s, 93¹, 99⁴, 111, 159^s, 186⁷, 187^s.

Fuchs R. 10¹.

Fylotimos o děloze 55²; choboty dělohy 56°.

Fysikové předsokratovští badali o dědičnosti 9; v. jednotlivé filozofy.

Galenos: o ideálu lékaře filozofa 8; kde vykládá o dědičnosti 9; účel rozmnožování 15⁴; zvířata jsou nedokonalí lidé 39; popis genitálního systému 51 nn.; vlastní semenotvorný orgán je varle 52; ženská rodidla jsou morfologicky shodná s mužskými 59 n.; o děloze dvoudílné 54 n., polyplacentální 56; části těla vznikající z otcova semene a z matčiny krve 51, 131 n.; Galenos využívá základní myšlenky částečného pangeneze Empedoklovy 79 n., 131, 194.

Název pro símě 42; o prudkosti orgasmu 65; kritika Empedoklových názorů o vzniku semene 77 n., 130; G. není zásadní odpůrce pangeneze 129, ale neschvaluje solidární pan-

genezi 84, 129 n.; símě vzniká z krve činností cév a seminálních orgánů 79, 81, 121, 129 nn., a to stejně u samců jako u samic 59, 181 n., 193. Potírá Aristotelovu a Athenaiovu domněnku, že má jen samec símě jakožto princip pohybu, kdežto samice že dává ve své krvi jen trpnou látku 180 nn., 192 nn.; i samice má opravdové símě 181 n., 193; samčí i samičí símě obsahuje princip činný i trpný, ale v nestejném míře 193 n.; obojí símě je jeden princip geneze, druhý je samičí krev 194; které látky asi pokládal mylně za samičí símě 61^s. Síla semene je nehmotná 180 nn.; jak působí símě 182 n.; o prapříčině geneze a podobnosti 34, 183. Vytýká Aristotelovi, že rostlinné símě vykládá jinak než živočišné 150⁵; spojení rostliny se zemí chápe jako konjugaci 151°.

Galenos a Alkmaion 132¹; a hippokratikové 129, 132 n., 180; v genetice kromě toho závisí na Aristotelovi 129, 132, 143, 194 (nezná ho přímo 78, 129¹), na stoících 129, 180, 194, na alexandrijských lékařích, zvláště na Herofilovi, a to i v anatomii 9, 51, 59, 129, na pneumaticích, skrze něž asi má i většinu přínosu od stoiků a Aristotela 129, 143, 180, 194. Ovládl filosofii pozdějších dob (v. i Nemesios, Meletios) 113. Spisek εἰς ζῷον atd. nepravý 113^s.

Ganszyniec R. 105.

Gegenbauer C. 53¹.

Generatio aequivoca, spontanea 17 n.

Genetika: Egyptané a Indové 5.

Genitální systém 48 nn.

Gercke — Norden 191°.

Gomperz Th. 6¹, 8^s, 84°, 90⁴, 91.

γονή, γόνος co značí 41 nn.; γ. a σπέρμα 112 164.

Gonologie antická 40 nn.
Gonorrhoea 61³.

Had prý se rodí ze zetlelé míchy 104.
Haeser H. 5², 53², 55², 90⁴, 94², 110³,
187², 188².

Haller A. 681.

Hammerschmidt K. 527.

Harder 364.

Hebdomady v lidském životě 35.

Hegemonikon duševní v mozku 103,
112; vitální v srdci 112².

Herakleitos: cykličnost genese 34 nn.;
vliv té nauky na Alkmaiona 35⁴,
na Plutarcha 36; povšechný vliv na
Alkmaiona 7; vliv na nauku o teple
u Parmenida a j. 159, na Filolaa 89²,
na pythagorovce 157. Zárodek vzniká
jen ze semene otcova? 188². Ne-
věnoval pozornosti fyziologii a bio-
logii 681. O prudkosti orgasmu 65.
Vliv Herakleitovy nauky o ohni na
řeckou genetiku 170⁴.

Hermetikové: jsou pangenikové, uzná-
vají obojí símě 134; o síle semene
176 n.; jejich genetika závisí na
stoicích ib.

Herofilos: o genitálních mužských 50 nn.,
ženských 58 n.; jak v nich vzniká
símě ib., 130; jeho představy v pod-
statě převzal Galenos 51, 59, 124,
129; símě vzniká z krve působením
seminálních částic těla 121, 123 nn.;
jeho podíl v polemice u Vindiciána
124; vliv na stoiky 148.

Hesiodos: zvrhání v pátém lidském
lidském věku 30².

Hippokrates, hippokratikové: H. ra-
tionalisoval lékařství 7; v kterých
spisech hippokratovského svodu se
vykládá o genetice 9; jak jde símě do
urogenitálního kanálu 49³; o dvou-
dílné děloze 54; neznali vaječníky
57 n.; názvy pro símě 42; jak vzniká

pohlavní rozkoš 65 n.; o ochablosti
po koitu 66, 125. Humorální pan-
genese: símě je výtažek ze čtyř
hlavních tělesných stav 72, 92, 94 nn.;
většina ho pochází z hlavy 98 n.;
tato pangenická představa se objevuje
propracována v knidských spisech
94 nn., v kojských se předpokládá
jako známá 97 nn.

Vliv Alkmaionův 7, 72, 97, 103,
Empedoklův a sicilské školy lékař-
ské 86, 97, Demokritův 72, 82, 100,
na Diogena z Apollonie? 120, na
mladší pythagorovce 120, na Dioklea
138, na Platona 7. Míří na ně Aris-
totelova polemika proti pangenesi?
68 nn.; znal Aristoteles dnešní corpus
hippocraticum? 70; hippokratikové
a Galenos 129, 194. Hippokratikové
nerozlišují hmotu a sílu semene
161 n.; uznávají i samičí símě 184,
186; představy o samčím a samičím
semeni v kojských a knidských spi-
sech 186 n.

O rostlinném semeni 147, 150; je
původně vlhké 165²; poměr rostliny
k zemi chápán jako poměr embrya
k matce nebo jako konjugace 150²;
pangenická představa o rostlinách
151 n.

Nadměrné uznávání synonymie 28;
zmrzačení se dědí 66 n.; o podob-
nosti 67, o znacích zděděných 67,
98; o dědičné získané dlouholebeč-
nosti 98.

Hippon: částečný humorální pangenik,
símě vyplývá z morků; proč tak
soudil 82, 106; polemika proti němu
82, 90 nn., 106; símě a mozek
104 nn.; jeho podstatou plodivá
vlhkost 105 n. Vliv Alkmaionův 93⁴
104, 106; vliv Thaletův v domněnce
o plodivé vlhkosti? 104 n.; vliv
pythagorovců 88 n., 107; shody

s Platonem 111; potíral domněnku o původu semene z krve 121. Látka semene 106, 156; sítě a duše ib.; síla semene hmotná 161; sítě samice nepřispívá ke genesi, samice je dárkyně potravy 187; kostra plodu od samce, maso od samice 761, 187. Sítě rostlinné původně vlhké 155².

His W. 11, 94¹, 154¹, 156¹.

Hlava je zřídlo cev 92, 99, 100; nejvíce z tělesných částí zavlažována 100; přitahuje si šťávy z těla 92; z ní vychází většina semene 95 n., 97, 99; přetětí cev u uší působí neplodnost 95, 100, 103, 135; cesta šťav (semene) vede přes hlavu 99, 103; spojení hlavy s genitaliemi 97, 108, 111, 119, 138.

Hmota semene 155 nn.

Hmyz: Aristoteles o jeho rozmnožování 18; někteří příslušníci hmyzu, vznikl abiogeneticky, nerodí bytost sui generis 18, 140; u některých druhů oplodňuje samec samici jen silou a teplem svého těla 47 n., 141, 154, 170 n., 172.

Höhn G. 35².

Holl M. 60⁴.

Hommel H. 11, 98⁴.

ὁμοιομερές je sítě 87, 132, 139⁰, 141; podle solidární pangeneze nikoli 72, 77, 87.

Humores viz šťávy.

Humorální podklad pangeneze 86 nn. a domněnek o semeni vůbec 61.

Chauvet Em. 8³.

Chryssippos o semeni 125, 164 n.

Ideler J. L. 86⁵.

Ilberg J. 55³.

Indové: genetika 5; sítě vzniká z morků, míchy 90⁴; průběh pro-

měňování potravy 94², 107, srov. 110³; plod má tvrdé části od otce, měkké od matky (z potravy) 187⁰. Isidoros (?) tragik 28¹².

Isidoros ze Sevilly: různé ohlasy antických názorů gonologických 103, 113, 126², 135, 139.

Johannson W. 61², 11, 144⁵, 162.

Justinus apologeta o významu kapky semene 62¹.

Kafka G. 22⁴.

Kaligula o svých předcích 177.

Katamenia (menstruační krev): u Aristotela a pneumatiků analogon samčího semene 42, 181, 190; u Galena druhý princip geneze proti samčímu a samičímu semeni 51, 131, 194; škodlivé výměšky v nich 41⁷. Viz též krev.

Katarios: o Platonových ζῷα v děloze 73; cesta šťav do mozku, z něho sítě 103; vliv Aristotelův a stoiků na jeho představy genetické 179; λόγοι, δῶναμις semene netělesná, pochází ze samce 179.

Kaufmann N. 6⁰.

Keus A. 8³.

Kinesis (pohyb): má jej podle Aristotela forma 31, samčí sítě aktuálně 171 n.; samičí krev potenciálně 176, 191; rozmanitě složky kinese 174 n.; Aristotelovy κινήσεις a stoické λόγοι σπερματικοί ib.

Kleanthes: rozlučování spermatických logů 179⁴.

Klemens Alexandrijský 119.

Konservativní dědičnost 25 nn.; jejím nástrojem je sítě 43.

Kontinuita zárodečné hmoty: není ani v učení Aristotelově ani u jiných trofiků 144⁵, 162; spíše ji lze čekat u pangeniců: její náznak v Plutar-

- chově výkladu o cykličnosti 36, u Lukretia 162 n., obdoba u stoiků 166 n.; kontinuita nehmotné tvárné síly v semeni podle Aristotela 176.
- Korýši se množí vegetativně 18.
- Kosmický vliv na genesi 264.
- Kotyledony v děloze, nesprávné představy o nich 55², 57 nn., 60.
- Krause E. 118⁵.
- Krev a símě 114 nn.; jak se mění v símě 48 nn., 130; podle Aristotela nejúčtečnější potrava 142 nn., spermatická látka 47, lišící se fyzikálně od semene 121 nn., 143; samičí krev analogon samčího semene 189 nn., 143, hmotný příspěvek ke genesi bez psychického principu 190, ale ne docela pasivní 191; u Galena druhý princip geneze proti obojímu semeni 194; jsou v ní všechny čtyři základní šťávy 115, 133 (Galena).
- Krevní části těla podle Galena 51⁵, 131.
- Kroll J. 134¹, 177².
- Kruh věku, t. j. 30 let 35, 364.
- Krvácení po opakovaném koitu 124, 127, 135, 143.
- Kříž A. 12, 277.
- Křížení 16.
- Kühn C. 7¹, 88, 90¹, 91, 115.
- Kvality, živly a šťávy tělesné 86 n. *κόμια* co značí u Aristotela 41.
- Lachs J. 1804.
- Laktantius 10¹, 1064.
- Landmann Fr. 58⁵.
- Lékařství a filosofie v starém věku 6 nn.; lékař *φιλόσοφος ἰσότητος* 7; názvy pro símě u lékařů 42; lékaři pangenikové a filosofie 86; lékaři doby římské o síle semene 179 nn.; většina lékařů uznává ženské símě 185.
- Leukippos: síla semene hmotná 160.
- Lewes G. H. 58¹, 173⁶.
- Lichtenstädt J. R. 8².
- Logický důvod pro pangenesi 65, 67, 140, 147.
- Logos, *λόγος σπερματικός* (a plurál): ve spojení se semenem u stoiků 163, 165, 174 nn.; souvislost logů s kinese-mi Aristotelovými 174 nn.; ale jsou hmotné 176; logos (logoi) u hermetiků, Filona, novopythagorovců, novoplatoniků, Ptolemaia, Filopona, Kartaria: princip nehmotný 176 nn.; logy tělesné a netělesné u některých novoplatoniků 178¹⁰. Logos světový prapříčina, dozorce geneze 34, 178.
- Lukretius: pramen pro Epikurovy názory o dědičnosti 9; synonymie 26⁵; v nauce o semeni pangenik s Demokritem 85; latentní částičky zárodečné hmoty působí atavismy 162 n. Lulofs H. J. 11, 18⁰.
- Makrokefalové 12, 98.
- Matiegka J. 43¹.
- Matka: chrána a živitelka 40, 189; srovnávána s živnou půdou 40; matčina krev obsahuje podle Galena i tři ostatní základní šťávy, skládá se ze čtyř živlů 182 n.
- Mc Cartney E. S. 11, 17².
- Maximos Tyrský 26⁵ 7, 27² 3.
- Mechanismus a vitalismus 5.
- Meletios: definice semene 45²; mícha je výron mozku, souvisí s varlaty 113; ve varlatech se vaří krev v símě 135; čerpal z Nemesia 103², 135; vliv Alkmaionův či Platonův a Galenův na uv. místech.
- Menon, doxograf lékařství 7 n., 10¹, 123.
- Metamorfosu hmyzu Aristoteles neznal 18, 29².
- Metoda přírodně vědecká u Řeků 4 n.; srov. též Aristotelovu polemiku proti

- pangenesi, polemiku o Hipponovi u Censorina, o odvozování semene z krve u Vindiciana.
- Metopos: samec ploditel, samice dává látku 188.
- Meyer Ad. 54.
- Meyer E. H. F. 197^a, 204, 21, 225, 244.
- Meyer H. 11, 15^a, 16¹⁰, 19, 31¹, 32¹, 41^a, 64⁵, 68, 70², 73, 139⁴, 157, 167, 173, 175, 177³, 178¹, 181⁰, 189⁵.
- Meyer J. Bona 15⁶, 171², 173⁷.
- Meyer-Steineg Th. 55³.
- Mícha: pokračování mozku 105; podle Aristotela morek ib.; mícha jako dráha semene 95 nn., štav plynoucích do semene 97, sítě samo, viz též morek, mozek; trpí přílišným souložním 138.
- Michal z Efesu: o Empedoklově částech pangenesi 70, 76 n.; o pangenesi Anaxagorově 70, 73, 74; Demokritově 83; vykládá nesprávně o gonologii Platonově 70 n., 73, 110, a o tom, že uznával samičí sítě 189; osvětluje „pangenesi“ Aristotelovu 145; vyvrací Aristoteles pangenesi Platonovu? 73; o polemikách Aristotelových proti Platonovi a platonikům ve věci semene a, morku 108, 109.
- Mléč rybí 42, 47.
- Mléko mateřské vzniká vařením z krve 124, 134.
- Monstrosity vysvětlovány množstvím semene 156.
- Moon R. O. 83, 88¹.
- Morek: vznikl podle Platona ze čtyř živlů 108; jak je vyživován 109, 110³; z něho sítě ib.; srov. též o Hipponovi. Aristoteles praví, že není podstatou semenné tekutiny, že je výtvozem krve 105. Viz i mícha, mozek.
- Motýli nerodí bytost sui generis 29.
- Mozek: jeho význam objevil Alkmaion 90; vzniká podle Anaxagory u embrya nejdříve 107; je zřídlem cev 92; sítě je odvozováno z mozku (morku, míchy — ty tři věci byly často v antice směřovány) 87 nn., 105, 109. Význam mozku u filosofů a lékařů: viz sub Alkmaion, vliv jeho fyziologie.
- Mustio 55³.
- Ňadra: kolik dlů dělohy, tolik podle Galena prsů 56 n.; muž prý je má jen pro symetrii podle Athenais 60.
- Nadvarle objevil Herofilos 50.
- Nechutenství těhotných 53⁵.
- Nemesios: cesta semene přes blavu 103; závisí v gonologii na Galenovi a Aristotelovi 134 n.; pramen Meteliův 103². O Demokritovi 81³.
- Nepodobnosti dětí s rodiči 30, 32, 140.
- Nepohlavní rozmnožování 17 n.
- Neplodnost vzniká přetětím cev u uší 95, 100, 103, 135.
- Nesmrtelnost: náhrada za ni množení 15.
- Nikolaos z Damašku: o Empedoklových názorech o pohlaví rostlin 22; proti ooupohlavnosti rostlin 24 n.; rostlinné sítě se podobá embryu 1507.
- Novoplatonikové: plodící bytost je lepší než to, co z ní vzniká 38⁴; síla semene je nehmotná 178; duše nevzniká ze semene 178.
- Novopythagorovci: jejich genetika zabarvena stoicky 89², 177 n.; síla semene je nehmotná 160.
- Nus přichází podle Aristotela do rodu člověka se zvenčím, ne ze semene 173. Je prapříčinou genese 34.
- Oči jsou spojeny s mozkiem 101; oči a místa kolem nich jsou ve spojení

se semenem 101 n., proto přílišným souložením trpí 84, 102, 188, 146.
 Očkovaná větev: proč má zvláštní plody 152.
 Oheň: druhy ohně u Platona 170⁵, u Aristotela 170, u stoiků 167. Význam Herakleitovy nauky o ohni pro otázku tepla v genetice 158, 170⁴.
 Ochablost po orgasmu (koitu): proč? 66, 125.
 Omne vivum ex ovo (semene): podobné názory v antice 17 n.
 Orfikové: počáteční útvar cyklu genetického je bytost méně dokonalá 36⁵.
 Orgasmus viz pohlavní rozkoš.
 Otec: oráč, rozsevač 40; vlastní tvůrce plodu podle některých 189.
 Padoucnice získaná rodem 98.
 Pagel J. L. 53².
 Pangenese 6; antiická pangenese není jednotná nauka 70, 95. Důvody pro pangenesi 64 nn., proti ní 140 n. Pangenické teorie o semeni 64 nn.; pangenese solidární 70 nn., 80; humorální 86 nn.; pokusy o kompromis mezi domněnkami o původu semene z mozku a z krve 114 n.; u domněnky o původu semene z krve nebývá někdy pangenický smysl vyjádřen 116, 119 n., 129; částečná pangenese Empedoklova 76 nn.; Demokritova 81, Hipponova 76¹, 106, 187, Galenova 130 nn.; pangenické teorie mají trofický podklad, ale smyslem se od trofických teorií liší 94, 136; podobnosti trofické teorie Aristotelovy s humorální pangenesí 145 n. Pangenese provedena do důsledku u těch, kdo předpokládali v semeni i útržek duše 161. Polemika proti pangenesi u Aristotela

71 nn.; Galenova 77 n. Pangenikové uznávají většinou samičí símě 185. O pangenesi u rostlinného semene 151 nn. — O podrobnostech srov. Obsah na str. IV.—V.
 Paradoxografové: pramen pro poznání antických názorů o dědičnosti 10.
 Parmenides: zájem o gonologii a embryologii, ale zprávy o něm jsou zmatené 82⁵, 117 n.; símě vzniká z krve? 117 n.; uznával samičí símě 118, 184; význam tepla pro genetiku, vliv Herakleitův, vliv na Empedokla 158 n.
 Parohy: jejich vznik podle Demokrita 99 n.
 Parthenogenese 16 n., 23, 150.
 Páření živočichů 47; týchž, různých druhů 16; páření hmyzu podle Aristotela v. hmyz.
 Pěna: proč je bílá? 114.
 Peripatetikové o kruhu věku 86⁴.
 Peršané: símě z morků, mšecy 90⁴.
 Philippson: 99⁴, 105², 107².
 Placita filosofická a lékařská, pramen pro poznání antické genetiky 10¹.
 Platon: účel rozmnožování 15; synonymie 25, 28⁹, 29⁵; nepodobnost synů s rodiči 30; vývoj je postupně zhoršování 38 n.; příčina genese 34. Děloha putuje tělem 53; plod a půda 151⁰.
 O dědičnosti se zmiňuje jen příležitostně 9. Podle Michala solidární pangenik 70 n., 73; byl praeformista? 73; utváření prvního živočicha 108 nn.; símě a morek (mšcha, mozek) ib.; 107²; nerozlišuje morek a mozek 105; morek je τὸ δασαργεῖς 110⁸. Ve fyziologii vliv Alkmaionův 7, 93⁴, 111, sicilské lékařské školy, zejména Filistionův, a hippokratiků 7, 111, pythagorovců 39, 111, 146, Empedokleův a Diokleův 111; osvět-

- luje učení Hipponovo, shody s ním 107, 111. Aristoteles potírá domněnku Platonovy školy o původu semene z morku 108 n. Platon a stoikové 112; ohlas u Meletia 113. Sílá semene je nehmotná 160, 169; vliv Platonův na názory o hmotě a síle semene 176 nn. Neuznával asi samičí símě 73, 189.
- Plinius Starší: samec má podle něho touž úlohu jako podle Aristotela 191.
- Plodnost: závisí na hustotě semene 156; na jeho pneumatu 165², 170, na hojnosti potravy 149; zkouška plodnosti 101 n., 146.
- Plotinos: synonymie 26⁵⁶, 27⁴; je důkazem příčinnosti 33⁵; nehmotné síly v semeni 178; rozlučování logů 179⁴.
- Plutarchos: žádá spojení lékařství s filosofií 18²; cykličnost, ohlas Herakleita 36; kontinuita zárodečné hmoty 36; símě přebytek potravy 148 n.; hojnost potravy a plodnost 149; samice nemá plodné símě 192.
- Pneuma je v těle *sumnum* 127; v duté žíle 66, v tepnách 51², 52; pneuma a krev 119 n., 127 n.; je vytahováno se semenem z těla 131, 181; význam pneumatu v semeni pro genesi 34; pneuma a símě 45, 159, 161 n., 164 nn., 169 nn., 181 nn.; činnost pneumatu v semeni 34, 167 nn.
- Pneumatikové budují na fysice Aristotelově a stoické 8, 192; jejich a Aristotelův vliv na Galena 129, 143, 148, 180 nn., 194.
- Podobnost dětí s rodiči jako důkaz pro pangenesi 65, 67, není průkazný 140; o podobnosti potomků s rodiči 4, 27, 32, 76; s prarodiči podle Lukretia 162 n., Aristotela 174 nn., stoiků 174 nn.; podobnost duševních vlastností dokazuje podle stoiků tělesnost duše 156, 161; podobnost plodu závisí na praevalenci samce nebo samice 62, na množství semene 62, 156, na teple 158, na míšení spermatických logů 166 nn.
- Pohlaví plodu závisí na praevalenci samčího nebo samičího semene 82 n., 117; na množství samčího a samičího semene 156; na teple 158 n., na straně dělohy, v které se plod vyvine 75.
- Pohlavní rozkoš: důvod pro pangenesi? 65 n.; podle Aristotela nikoli 140; jak vzniká 65 n., 95, 137; u ženy důkaz pro símě 186.
- Pohlavní pud má i žena, což dokazuje, že má símě 186, 191.
- Pohlavní láska a Empedoklova Filotes 79. Pohlavní rozmnožování 15; pohlavní živočišný produkt a rostlinné símě 14. Pohlavní orgány 48 nn.; mají nepatrnou úlohu při humorální pangenesi 113², významnější teprve při domněnce, že símě vzniká z krve 114, 115, 48 nn. Pohlavní dospělost u člověka nastává ve 14 letech 35.
- Pohlavnost: její podstatou je *διναμις* semene 133, 135, 182 n.
- Porfyrios o λόγοι v semeni 178¹⁰.
- Poseidonios: vliv Alkmaionův 93⁴.
- Poschenrieder F. 8 n., 68.
- Potenciální jsoucno a símě 32, 37.
- Potrava a tělesné šťávy 94, potrava jde do hlavy 99 n.; výměna látek podle Platona 109; podle Asklepiada je zažívána syrová 139. Potrava a símě 107 n., 127, 136 nn., 142 nn. Vliv potravy na podobu plodu 192. — O podobnostech srov. Obsah str. VI.
- Pouchet G. 61², 64², 136, 146⁵, 172¹.
- Prapříčina geneze 33 n., 183.
- Praxagoras o děloze 55², o jejích chobotech 56⁰, o kotyledonech 57; pangenetik 86.

Praeformace 5; u Platona? 73.

Praechter K. 15^b, 73, 162^a.

První směs (zárodek) a rostlinné směs 41, 150.

Prvoplození 17 n., 71 n., 78 nn.

Příčiny: čtyři Aristotelovy 31 nn.; jsou podle stoiků hmotné 34^b; příčinnost dokazuje synonymie 33.

Pseudotimaios 112.

Ptáci: jejich pohlavní ústrojí 49 n., 52; pták či vejce dříve? 38.

Ptolemaios Klaudios: směs má původ v mozku, kde je i duševní hegemonikon 103; kompromis se stou 89^a, 179.

Puschmann-Neuburger-Pagel 83.

Pythagoras, pythagorovci: Pythagorův vliv na řecké lékařství 7, přeceňuje se v nové době 88. Počáteční útvar vývoje je podle pythagorovců méně dokonalé 36^b; v té věci proti nim polemizuje Aristoteles 38; proti abiogenesi 17. Zájem o gonologii u pythagorovců 88. Podle starověkých zpráv pokládal Pythagoras směs za kapku mozku 87, za pěnu nejlepší krve 88, 115 nn., přebytek potravy 88, 136. Zprávy o Pythagorovi nebudí důvěry 117, 147, porušena je asi doxa u Aëtia (V3) 116 n. Pythagoras uznával samičí směs 50^a, 184, 188. Pythagorovci: směs je kapka mozku obsahující tělesné šťávy 87 nn., 103 n.; závisí na Alkmaionovi 87 nn., 90, 103 n. a na knidské nauce 103 n. Vliv na Hippona 88 n., 107, Platona 111. Síla semene je nehmotná 157 n., 160 podněty k této nauce v starší filosofii 158 n. Pozdější zprávy o pythagorovcích obsahují stoickou příměs; 89, 157, 177.

Rádl Em. 62.

Regenbogen O. 98^a.

Reinhard F. 53.

Révesz B. 173⁷.

Ritter C. 83.

Röck H. 73.

Rodemar W. 17².

Rodidla ženská 52 nn.; viz i děloha.

Rolfes E. 32¹.

Rose V. 119².

Rostliny: synonymie 26 n.; dědění znaků 28; účel rostlin 23, 36²; proč vznikly plody podle Filona 35 n., 151¹; rozmnožování 17, 18, 23, 150; o pohlavnosti rostlin staří nevěděli 18 nn., 150; rostliny samčí a samičí 19, 23 n.; poměr rostliny k půdě chápán jako poměr embrya k matce nebo jako konjugace 150^b, 168. Rostlinné směs chápáno jako živočišné 46, 147, 149, 151, ale bylo známo, že se od něho podstatou liší, že je v něm princip samčí a samičí sloučen 40, 41, 62^a, 150. Galenos vytýká Aristotelovi jeho pojetí rostlinného semene 193. Je v starém věku jako živočišné směs vykládáno pangenicky nebo troficky 24, 149 nn. S počátku je vlhké 104; potrava, vzrůst a směs 23 n., 147, 149, 153 nn. — O podrobnostech srov. Obsah str. III. a V.

Rozkoš pohlavní v. pohlavní rozkoš.

Rozmnožování: jeho účel 14, druhy 14 nn. — Srov. Obsah str. III.

Rufos: vliv Alkmaionův 93^a.

Růžička Vl. 25², 33^b, 34².

Ryby: parthenogenese 16; páření 47; rybí mléč 42, 47.

Samec: princip genese 15, 32; pojmová protiva k samici 16; samčí princip při parthenogenesi 16, abiogenesi 17; samčí (mužské) pohlavní orgány 48 nn.; samčí směs, termín v práci 43; úloha samce (jeho semene) při genesi: aktivní, formální, pohybový,

psychický princip^{23, 48, 130, 171 nn., 179, 180 n., 184 nn., 188, 190.}

Samice: princip genese 15; pojmová protiva k samci 17; chladnější než samec 60, 187, 189 n., 192; samičí (ženské) pohlavní orgány 52 nn. Samičí sítě, termín v této práci 43. Někteří se domnívali, že samice nevydává sítě 74 nn., 188 nn.; nebo sice uznávali, že má sítě, ale vodnatá, chabá, neplodná 165², 187. Většinou se však staří domnívali, že samice vydává sítě jako samec a jeho vznik i podstatu vysvětlovali stejně 42, 50⁴, 59, 114, 132 n., 134, 141, 184 nn., 193 n.; pokládali asi za ně různé výměšky 61, 186 n. I když bylo prolašováno za stejného druhu jako samčí, bylo pokládáno za chabější, látkovější, pasivnější 186 n., 191, 193 n.

Samičí krev v. krev samičí. Samobřeznost 16 n., 23, 150.

Sander J. 88.

Semenotok 61³.

Schmekel A. 163³.

Schmidt C. W. 6⁰.

Siebeck H. 169¹.

Sextos Empeirikos 26⁸, 33⁴.

Sfairos: kniha o semeni 164^{3 5}; proč je samičí sítě neplodná 165².

Sicilská lékařská škola: vliv Empedoklův 7, 86 n.; vliv na knidské lékaře 86⁴, 97, na Platona 7, 111; duše je na hranici, v srdci 99³. Viz i šťávy tělesné.

Sítě: viz Obsah pojednání.

Soranos 10¹, 55³, 57³, 59¹; spis περί σπέρματος 45²; pramen Vindicianův o Parmenidovi 118. S. a Vindicianus 123.

Sourodá a nesourodá částí těla 71², 83.

Sperma: co značí 41 nn., 112, 164 n., 169 n.; termín v práci 41.

Spermatické kanály, (cevy, dráhy) 42 48, 51 n., 120, 124 nn., 138.

Spermatické části těla, vzniklé podle Galena ze samčího i samičího semene 51⁵, 130, 131 n.

σπερματικός λόγος (nebo plur.) ve světě a v zárodečné hmotě 34, 163 nn.

Spermatidy vedou z hlavy 118, 138.

Speusippos: proti jeho pojetí vývoje, 36⁶, polemizuje Aristoteles 38.

Sprengel C. 49², 53², 54⁵.

Srdce: centrum krevních drah 99; při embryogenii vzniká první 47.

Steier A. 11.

Stein L. 113¹, 163³, 169¹.

Stoikové: badali o dědičnosti 9; byli proti abiogenesi 17; o synonymii 33 nn.; dokazovali jí příčinnost 33; příčiny pokládali za hmotné 34⁶; cykličnost genese 35¹, 36 nn.; mezní útvary cyklu; počáteční útvar vývoje je to, co je méně dokonalé 36 nn.; světovo dění chápou organicky 37, 163 nn. Definice semene 43 n., 164 nn. Místa v děloze pro sítě 56⁴.

Ač jsou závislí na Aristotelově genetice 148, 170, vyvozují sítě pangenicky, předpokládajíce v něm i útržek (hmotné) duše 85², 148, 163 n. Látka semene je zpěněná krev 112, 119, 121, 123 n., 164; účast stoiků v kontroverzi o krevní teorii u Vindiciana 123 nn. Vliv Alkmaionův 112 n., Platonův 112. Δύναμις semene je hmotná (sperma, pneuma, fysis, duše, spermatický logos) 34, 163 nn.; vliv atomistů na tuto jejich představu 165 n.; podobnost potomků s rodiči v duševních vlastnostech svědčí o tělesnosti duše ib. Uznávají samičí sítě, ale chabé, neplodné 181, 187 n. Ohlasy stoiků u hermetiků 134, 176 n., u Filona 177, 191, pneumatiků 129¹, 148, 180, u Galena 180 n., 194.

Rostlinné sítě obdobné s embryem 150⁷; poměr rostliny k zemi podobný jako embrya k matce 150⁸.

Podobnosti se vzdálenějšími předky vykládali stoikové činností spermatických logů (obdoba učení o kontinuitě zárodečné hmoty) 166 n., obdobně jako Aristoteles kinesiemi 174 nn.; shody a rozdíly obou těchto teorií 176; λόγος σπερματικός lze odvodit z filosofie Aristotelovy 167.

Straton: pangenik jako Demokritos 85²; vliv Alkmaionův 93⁴; sflu semene pokládal za hmotnou 160, 161; uznával samičí sítě 191; X. kn. Aristotelova Živočichopisu pochází od něho? ib.

Sudhoff K. 101, 55⁸.

Synonymie je vyjádření konservativní dědičnosti 25 nn.; proti nadměrnému uznávání synonymie 29 nn.; synonymie a čtyři Aristotelovy principy jsmouca 31; synonymie v pangenesi 71, 98, v genetice Filolaově 157⁶.

Syřidlo, obraz samčího semene u Aristotela 172.

Šťávy tělesné 86 nn., 89 n.; v pangenesi namísto rozpuštění tělesných tkání 93 n.; šťávy a potrava 94, 97; znalost tělesných šťav u pythagorevců 89 n.

Tannery P. 91, 117⁸ a.

Taylor E. A. 21², 110, 111, 169, 189.

Taylor H. O. 8².

Tepl: jeho význam v antické genetice 84, 89, 157 nn., 161, 170 n., 179 nn.

Thales: ztotožnil vodu a semennou látku? 105; vliv na Hippona 104.

Thelygonní sítě 43, 156⁵.

Theofrastos: o abiogenesi 17; o samičích a samičích rostlinách 19, 23; neznal pohlavnost rostlin 19, 23 n.;

následuje Aristotela, ale nemluví o oboupohlavnosti rostlin 23; shodoval se s ním v učení o vzniku rostlinného semene 150; a pangenesi rostlinného semene 155; trofický výklad o jeho vzniku 155; fyzický habitus a sítě, plodnost o potrava 149; sítě rostlinné původně vlhké 155². Vliv Alkmaionův 93⁴.

Thoros co značí 42.

Timaios pythagorevec 111; t. zv. Timaios 112.

Trofické teorie o vzniku živočišného semene 64, 136 nn., rostlinného semene 153 nn.; nemají většinou pangenický podklad 94, 136, 139, ale vycházejí pangenesi vstříc 138. Rozdíl mezi humorální pangenesí a trofickými teoriemi 94, 136; shody a rozdíly u Aristotela 145 n. — O podrobnostech srov. Obsah str. V.

Überweg-Praechter 8³.

Vaječnky 50, 52 nn., 57 nn.; u starých slovou varlata 52; Diokles a Aristoteles je neznali 58; Athénaios je pokládal za analogický orgán bez funkce 192.

Varlata 48 nn., 51 nn.; k čemu jsou podle Aristotela? 49 n.; podle alexandrijských anatomů a Galena vlastní semenotvorný orgán 50 nn., 135, pramen vši síly živočichů 133. Varro 10¹; neuznával s Aristotelem samičí sítě 185⁶.

Vaření rostlinného plodu (semene) 23, 154 n.; živočišného semene 50², 121 n., 130, 135 n., 142 n., 148, 154.

Včely: rodí trubce parthenogenesi 23.

Vegetativní rozmnožování 18, 140⁹; u rostlin silný důkaz proti pangenesi 140, 154.

Vegetativní duše 18, v. semeni 164,

- 168, 173, 190.
 Vejce a pták: co dříve? 38; vývoj ptačího vejce pozoroval Aristoteles 52⁷; vejce oplozené za vývoje dvěma kohouty 141⁶, 172.
 Vindicianus; brusselský zlomek 101, 51¹; čerpal skrze Sorana z Alexandra Filaletha 10¹, 118; Vindicianus o Diogenovi z Apollonie 119; polemika o krevní teorii 122 nn., 137, 139; její význam pro poznání řecké vědecké metody 128 n.
 Vitalismus a genetika 5.
 Vlasy (vousy, chlupy): souvislost se semenem 96.
 Volprecht A. 15⁶, 58⁵.
 Wagner H. 113³.
 Wachtler J. 42⁶, 91 n., 93², 115.
 Wellmann M. 8, 10¹, 57², 58⁷, 69¹, 82², 86³, 88², 89, 90², 92, 93⁴, 97¹, 98⁴, 99³ 4, 111, 118⁴, 125¹, 127¹ 3, 128, 137¹ 4, 138, 146, 148¹, 149, 157, 180³ 4, 185⁰, 187³, 192⁶ 8.
 Wilamowitz U. 98⁴.
 Wimmer Fr. 22⁵, 41², 44² 6, 48¹, 48³, 48⁵, 58³, 58⁴, 61³, 75, 118; viz též Aubert.
 Zachování druhu 15.
 Zárodečné orgány 48 nn., 129, 130, 185 n., 192.
 Zárodek: postupný jeho vývoj podle Aristotela 173.
 Zeller 12, 31¹, 32¹, 37¹, 78, 85, 159³.
 Zenon stoik: definice semene 45, 164, 166; síla semene je hmotná 160; samičí símě je chabé 61, 188.
 Zkomolení, zmrzačení dědičné se uvádí jako důvod pro pangenesi 65 nn.; nedědí se 29, 140.
 Znaky: které se dědí 27 nn., 67, 96⁴, 98, 140; získané znaky jsou dědičné? 29, 65, 67.
 Živly Empedokleovy a tělesné šťávy 87.
 Živočichové: v. páření, rozmnožování, símě, synonymie.

OPRAVY A DOPLŇKY.

- Na str. 12 doplň: W. Haedicke, Die Gedanken der Griechen über Familienherkunft und Vererbung (Halle 1937) dotýká se biologické stránky problému dědičnosti (str. 80 nn.) jen letmo a v leccems se mýlí.
 Na str. 15 ř. 7 zd. místo Folprechta čti Volprechta
 Na str. 18 ř. 17 sh. m. maj. čti mají
 ř. 18 sh. m. více čti více.
 Na str. 24 ř. 11 zd. m. statečnější čti statnější
 Na str. 25 ř. 4 zd. m. určení čti učení
 Na str. 54 ř. 3 sh. m. děloh čti dělohy
 Na str. 57 ř. 6 zd. m. P čti 7
 Na str. 63 oprav pozn. 2 na pozn. 1
 Na str. 74 ř. 6 zd. m. přichází čti přichází
 Na str. 78 ř. 2 zd. m. I 26 čti I 2⁶
 Na str. 79 ř. 1 zd. m. 171 čti 71

Na str. 105 ř. 17 zd. m. byl mozek čti byl morek

Na str. 132 ř. 5 zd. m. *ὀπάχρειν* čti *ὀπάργειν*

Na str. 167 k ř. 5 sh. doplň poznámku: Jakési tušení o kontinuitě dědivé hmoty měl také Plutarchos, ale vyjadřuje se jen všeobecně (srov. str. 36).

Na str. 179 ř. 5 zd. m. *Γαῖρον* čti *Γαῖρον*

Na str. 181 ř. 5 zd. m. sesem ennou čti se semennou

Na str. 186 ř. 14 zd. m. 55 čti 95

Na str. 187 ř. 2 zd. m. 64 a 3 čti 61 p. 3

Na str. 189 ř. 19 zd. m. 61 a 3 čti 61 p. 3

Na str. 191 ř. 13 sh. m. liší se totiž čti se totiž liší

Na str. 191 ř. 3 zd. m. pozn. 177 na str. 3 čti pozn. 3 na str. 177